

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI
O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI
JIZZAX FILIALI

KOMPYUTER ILMLARI VA MUHANDISLIK TEXNOLOGIYALARI

XALQARO ILMIY-TEXNIK
ANJUMAN MATERIALLARI

TO'PLAMI
2-QISM

26-27-SENTABR
2025-YIL

Google
Scholar

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI**

**KOMPYUTER ILMLARI VA MUHANDISLIK
TEXNOLOGIYALARI**

mavzusidagi Xalqaro ilmiy-texnik anjuman materiallari to‘plami
(2025-yil 26-27-sentabr)
2-QISM

JIZZAX-2025

Kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari. Xalqaro ilmiy-texnik anjuman materiallari to'plami – Jizzax: O'zMU Jizzax filiali, 2025-yil 26-27-sentabr. 368-bet.

Xalqaro miqyosidagi ilmiy-texnik anjuman materiallarida zamonaviy kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari sohasidagi innovatsion tadqiqotlar aks etgan.

Globalashuv sharoitida davlatimizni yanada barqaror va jadal sur'atlar bilan rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar samarasini yaxshilash sohasidagi ilmiy-tadqiqot ishlariga alohida e'tibor qaratilgan. Zero iqtisodiyotning, ijtimoiy sohalarini qamrab olgan modernizatsiya jarayonlari, hayotning barcha sohalarini liberallashtirishni talab qilmoqda.

Ushbu ilmiy ma'ruza tezlari to'plamida mamlakatimiz va xorijlik turli yo'nalishlarda faoliyat olib borayotgan mutaxassislar, olimlar, professor-o'qituvchilar, ilmiy tadqiqot institutlari va markazlarining ilmiy xodimlari, tadqiqotchilari, magistr va talabalarning ilmiy-tadqiqot ishlari natijalari mujassamlashgan.

Mas'ul muharrirlar: DSc.prof. Turakulov O.X., t.f.n., dots. Baboyev A.M.

Tahrir hay'ati a'zolari: p.f.d.(DSc), prof. Turakulov O.X., t.f.n., dots. Baboyev A.M., t.f.f.d.(PhD), prof. Abduraxmanov R.A., p.f.f.d.(PhD) Eshankulov B.S., p.f.n., dots. Alimov N.N., p.f.f.d.(PhD), dots. Alibayev S.X., t.f.f.d.(PhD), dots. Abdumalikov A.A, p.f.f.d.(PhD) Hafizov E.A., f.f.f.d.(PhD), dots. Sindorov L.K., t.f.f.d.(PhD), dots. Nasirov B.U., b.f.f.d. (PhD) O'ralov A.I., p.f.n., dots. Aliqulov S.T., t.f.f.d.(PhD) Kuvandikov J.T., i.f.n., dots. Tsoy M.P., Sharipova S.F., Jo'rayev M.M.

Mazkur to'plamga kiritilgan ma'ruza tezislarining mazmuni, undagi statistik ma'lumotlar va me'yoriy hujjatlarning to'g'riligi hamda tanqidiy fikr-mulohazalar, keltirilgan takliflarga mualliflarning o'zlari mas'uldirlar.

6. J. C. Lee, S. H. Kim, and J. H. Lee, "Enhancing Technological Thinking in Engineering Education through Interactive Learning," International Journal of Engineering Education, vol. 34, no. 3, pp. 912–922, 2018.

7. A. M. Khusanboyev, "Innovatsion pedagogik yondashuvlar yordamida texnologik fikrlashni rivojlantirish," Educational Research in Universal Sciences, vol. 2, no. 10, pp. 455–462, 2022.

8. N. I. Vatin, S. M. Polikarpov, and A. V. Koryakovskiy, "Formirovanie kompetentsiy v oblasti tekhnologicheskogo myshleniya v sisteme vysshego obrazovaniya," Vestnik Rossiyskogo Gosudarstvennogo Universiteta Stroitelstva i Arkhitektury, no. 3, pp. 24–31, 2019.

BO‘LAJAK MUHANDISLARNING MULOQOT KO‘NIKMALARINI OSHIRISHNING SAMARALI USULLARI

Axmedova Sevara Raxmanqulovna

O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali tayanch doktoranti

A.Sevara000@gmail.com

Annotatsiya: Bo‘lajak muhandislar uchun muloqot ko‘nikmalari nafaqat texnik bilimlar, balki ularning kasbiy faoliyatida muvaffaqiyatli bo‘lishi uchun ham zarurdir. Muloqot ko‘nikmalari jamoada samarali ishlash, loyihalarni muvaffaqiyatli amalga oshirish, texnik ma‘lumotlarni oddiy tilda tushuntirish va karyerada o‘shish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bo‘lajak muhandislar muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirishga alohida e‘tibor berishlari kerak.

Kalit so‘zlar: Muhandislik, muloqot ko‘nikmal, rivojlantirish, munosabat, ta‘lim jarayoni, mohir muhandis, muloqot kompetensiya, xatoliklar, texnuk, o‘rganish.

Muhandislik sohasi texnik bilimlar, innovatsiyalar va amaliy yechimlar bilan bog‘liq bo‘lsa-da, muloqot ko‘nikmalari ham muhandislar uchun juda muhimdir. Bo‘lajak muhandislarning muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirishi ularning kasbiy faoliyatida muvaffaqiyatli bo‘lishi, jamoada samarali ishlashi va o‘z g‘oyalarini to‘g‘ri yetkazishiga yordam beradi. Quyida muloqot ko‘nikmalarining muhandislar uchun ahamiyati va ularni rivojlantirish zarurati haqida batafsil to‘xtalib o‘tamiz.

Muloqot kompetensiyasi - bu muhandisning og‘zaki va yozma ravishda, turli auditoriyalar bilan samarali muloqot qilish qobiliyatidir. Bu nafaqat texnik ma‘lumotlarni yetkazish, balki tinglovchini tushunish, ishonch hosil qilish va hamkorlik qilishni ham o‘z ichiga oladi.

Muloqot ko‘nikmalari – bu odamlar o‘rtasida ma‘lumot almashish, fikr-mulohazalarni to‘g‘ri va samarali tarzda yetkazish, tinglash va javob berish qobiliyatidir. Muloqot ko‘nikmalari quyidagi turlarga bo‘linadi:

- **Og‘zaki muloqot:** Nutq orqali fikrlarni ifodalash.

- **Yozma muloqot:** Xatlar, hisobotlar, loyihalar va boshqa yozma materiallar orqali ma‘lumot yetkazish.

• **Noverbal muloqot:** Mimika, jestlar, vaziyat va boshqa vizual belgilar orqali muloqot qilish.

• **Tinglash ko'nikmalari:** Muhim ma'lumotlarni to'g'ri tushunish va qayta ishlash qobiliyati.

Nima uchun muhandislarga muloqot kompetensiyasi kerak?

Loyiha muvaffaqiyati: Muhandislar ko'pincha turli jamoalar bilan ishlashadi - boshqaruv, mijozlar, texnik xodimlar va boshqalar. Samarali muloqot loyihaning muvaffaqiyatli bajarilishi uchun zarurdir.

Ish samaradorligi: Aniq va tushunarli muloqot xatoliklar va tushunmovchiliklarning oldini oladi, ish vaqtini tejaydi.

Karyera o'sishi: Muloqotga mohir muhandislar ko'proq e'tiborga loyiq va rahbarlik lavozimlariga ko'tarilish ehtimoli yuqori.

Treninglar va seminarlar: Muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan maxsus treninglar va seminarlar mavjud. Ularda og'zaki nutq, yozma muloqot, tinglash ko'nikmalari, notiqlik mahorati va boshqa jihatlar o'rgatiladi.

Amaliyot: Eng yaxshi usul - bu amaliyot qilish. Turli vaziyatlarda muloqot qilishga harakat qiling - hamkasblar bilan, mijozlar bilan, rahbarlar bilan.

Fikr-mulohaza: Boshqalardan o'z muloqot uslubingiz haqida fikr-mulohaza so'rang. Bu sizga qaysi jihatlariga e'tibor berishingiz kerakligini aniqlashga yordam beradi.

Adabiyotlar: Muloqotga oid kitoblar, maqolalar va boshqa materiallarni o'qing. Bu sizga nazariy bilimlar beradi va yangi g'oyalar bilan tanishtiradi.

Onlayn resurslar: Internetda muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan ko'plab resurslar mavjud - veb-saytlar, bloglar, forumlar va boshqalar.

Mentorlik: Tajribaliroq hamkasbingizdan sizga mentor bo'lishini so'rang. U sizga o'z tajribasi bilan o'rtoqlashadi va maslahatlar beradi.

Muloqot kompetensiyasini rivojlantirish - bu doimiy jarayondir. O'zingiz ustida ishlashda davom eting va natijalar sizni quvontiradi.

Muhandislik sohasi texnik bilimlar, innovatsiyalar va amaliy yechimlar bilan bog'liq bo'lsa-da, muloqot ko'nikmalari ham muhandislar uchun juda muhimdir. Bo'lajak muhandislarning muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishi ularning kasbiy faoliyatida muvaffaqiyatli bo'lishi, jamoada samarali ishlashi va o'z g'oyalarini to'g'ri yetkazishiga yordam beradi. Quyida muloqot ko'nikmalarining muhandislar uchun ahamiyati va ularni rivojlantirish zarurati haqida batafsil to'xtalib o'tamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Guffey, M. E., & Loewy, D. (2015). Essentials of Business Communication. Cengage Learning.
2. Adler, R. B., & Elmhorst, J. M. (2012). Communicating at Work: Principles and Practices for Business and the Professions. McGraw-Hill.
3. Covey, S. R. (1989). The 7 Habits of Highly Effective People. Free Press.
4. Carnegie, D. (1936). How to Win Friends and Influence People. Simon & Schuster.
5. DeVito, J. A. (2019). The Interpersonal Communication Book. Pearson Education.

6. Ахмедова С. Р. Таълим ва тарбия жараёнлари узвийлигининг самарадорлиги //Science and Education. – 2021. – Т. 2. – №. 9. – С. 369-373.
7. Ахмедова С. Р. и др. Инновацион технологияларни таълим жараёнларига татбиқ этиш йўллари //Science and Education. – 2021. – Т. 2. – №. 10. – С. 492-496.
8. Axmedova S. R. и др. Masofaviy ta'lim va uning horijiy tillarni o'qitishdagi o'rni //Science and Education. – 2021. – Т. 2. – №. 10. – С. 608-612.
9. Axmedova, S. R. (2021). Chet tillarni o'rganish va undagi metodlarning ahamiyati. *Science and Education*, 2(11), 1076-1080.
10. Rustamova Z., Ahmedova S. NTEGRATSION YONDASHUV ASOSIDA PROFESSIONAL TA'LIMDA DARS O'TISH METODIKASI //International journal of conference series on education and social sciences (Online). – 2023. – Т. 3. – №. 6.

INNOVATSION VOSITALAR YORDAMIDA TALABALAR KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH

Axmedova Sevara Raxmanqulovna

O'zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali tayanch doktoranti

DSc, prof. Solnyshkina Marina Ivanovna

Qozon Federal universiteti, Rossiya

A.Sevara000@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada innovatsion vositalar yordamida talabalar kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish masalalari yoritilgan. Bugungi globallashuv jarayonida ta'lim jarayoniga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interaktiv metodlar hamda raqamli resurslarni joriy etish zaruriyati kuchaymoqda. Shu boisdan, talabalar nutq madaniyatini shakllantirish, muloqotda samarali ishtirok etish, fikrni ravon ifodalash hamda ijodiy yondashuv ko'nikmalarini rivojlantirish innovatsion ta'lim vositalari orqali amalga oshirilishi mumkinligi ilmiy asoslab berilgan. Tadqiqotda ta'limda qo'llaniladigan multimediyalar vositalari, elektron platformalar, interaktiv dasturlar va virtual simulyatsiyalarning kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishdagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, o'quvchi-talabalarda mustaqil fikrlash, muloqot madaniyati va jamoada ishlash ko'nikmalarini shakllantirishda innovatsion yondashuvlarning samaradorligi ochib berilgan.

Kalit so'zlar: innovatsion vositalar, kommunikativ kompetensiya, talabalar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interaktiv metodlar, ta'lim samaradorligi, muloqot madaniyati.

Zamonaviy ta'lim tizimi doimiy ravishda o'zgarib borayotgan va yangilanishni talab qiladigan bir soha sifatida kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirishni o'z oldiga muhim vazifa qilib qo'ygan. Bugungi kunda, talabalar nafaqat ilmiy bilimlarni egallash, balki ularni amaliyotda qo'llash, samarali muloqot qilish va o'z fikrlarini aniq va to'g'ri ifodalash kabi ko'nikmalarga ega bo'lishlari zarur. Bunday kompetensiyalarni rivojlantirishda innovatsion vositalar katta rol o'ynaydi.